IB109 Návrh a implementace paralelních systémů

Programování aplikací pro prostředí s distribuovanou pamětí

Jiří Barnat

Sekce

Principy prográmování s předáváním zpráv

Vymezení prostředí

Paradigma – předávání zpráv

- Nesdílený adresový prostor
- Explicitní paralelismus

Pozorování

- Data explicitně dělena a umístěna do jednotlivých lokálních adresových prostorů.
- Datová lokalita je klíčová vlastnost pro výkon.
- Komunikace vyžaduje aktivní účast komunikujících stran.
- Existují efektivně implementované podpůrné knihovny.
- Programátor je zodpovědný za paralelizaci algoritmu.

Struktura programů s předáváním zpráv

Asynchroní paradigma

- Výpočet začne ve stejný okamžik (synchronně), ale ...
- Probíha asynchronně (různá vlákna různou rychlostí).
- Možnost synchronizace v jednotlivých bodech výpočtu.
- Neplatí "Trojúhelníková nerovnost" v komunikaci.

Další vlastnosti

- Vykazuje nedeterministické chování.
- Těžší prokazování korektnosti.
- Možnost provádění zcela odlišného kódu na jednotlivých procesních jednotkách.
- Typicky však "Single program multiple data".
- Každá procesní jednotka má jednoznačnou identifikaci.

Sekce

Send a Receive – Základní stavební kameny

Send a Receive

```
send(void *sendbuf, int nelems, int dest)
receive(void *recvbuf, int nelemns, int src)
```

- sendbuf ukazatel na bafr (blok paměti), kde jsou umístěna data připravená k odeslání.
- recvbuf ukazatel na bafr (blok paměti), kam budou umístěna přijatá data.
- nelems počet datových jednotek, které budou poslány, či přijaty (délka zprávy).
- dest adresát odesílané zprávy, tj. ID toho, komu je zpráva určena.
- src odesílate zprávy, tj. *ID* toho, kdo zprávu poslal, nebo toho, od koho chci zprávu přijmout.

Příklad na send a receive

Příklad

Paralelní systém s 2 procesy

```
1  P0  P1
2
3  a = 100;  receive (&a, 1, 0);
4  send(&a, 1, 1);  printf("%d\n", a);
5  a = 0;
```

Výstup a efektivita

- Co by mělo být na výstupu procesu P1?
- Asynchronní sémantika send() a receive().
- Nutné z důvodu zachování výkonu aplikace.
- Co může být na výstupu procesu P1?

Blokující nebafrované operace

Blokující operace

- Operace send() ukončena až tehdy, je-li to bezpečné vzhledem k sémantice, tj. že příjemce obdrží to, co bylo obsahem odesílaného bafru v okamžiku volání operace send().
- Ukončení operace send() nevynucuje a negarantuje, že příjemce již zprávu přijal.
- Operace receive() skončí po příjetí dat a jejich umístění na správné místo v paměti.

Nebafrované operace

- Operace send() skončí až po dokončení operace komunikace,
   tj. až přijímací proces zprávu přijme.
- V rámci operací send() a receive() před samotným přenosem dat probíhá synchronizace obou participujících stran (handshake).

Blokující nebafrované operace – problémy

Prodlevy

- Způsobeno synchronizací před vlastní komunikací.
- Proces, který dosáhne bodu, kdy je připraven komunikovat čeká, až do stejného bodu dospěje i druhý proces.
- Volání send() a receive() ve stejný okamžik nelze garantovat na úrovni kódu.
- Nemá velký vliv, pokud dominuje čas komunikace.

Uváznutí (deadlock)

```
1  P0  P1
2
3  send(&a, 1, 1);  send(&a, 1, 0);
4  receive(&b, 1, 1);  receive(&b, 1, 0);
```

Blokující bafrované operace

Bafr v bafrované komunikaci

- Extra paměť zdánlivě mimo adresový prostor procesů.
- Mezisklad zpráv při komunikaci.

Bafrované komunikační operace

- Operace send() skončí v okamžiku, kdy odesílaná data kompletně překopírováná do bafru.
- Případná modifikace posílaných dat po skončení operace send(), ale před započetím vlastní komunikace se neprojeví.
- Volání send(), vlastní komunikace a následné volání receive() na přijímací straně se nemusí časově překrývat.

Blokující bafrované operace – problémy

Režie související s bafrováním

- Eliminace prodlev za cenu režie bafrování.
- Ve vysoce synchroních aplikacích může být horší než používání blokujících nebafrovaných operací.

Velikost bafrů

- Pokud odesílatel generuje zprávy rychleji, než je příjemce schopen zprávy přijímat, velkikost bafrů může neúměrně růst (problém producent-konzument).
- Pokud je velikost pro bafry omezená, může docházet (a to nedeterministicky) k situaci, kdy je předem daná velikost bafrů nedostatečná (buffer overflow).
- Případné samovolné blokování odesílatele do té doby, než odesílatel přijme nějaká data a bafry se uvolní, může vést k uváznutí, podobně jako v případě nebafrované blokující komunikace.

Blokující bafrované operace – problémy

Uváznutí (i bez blokování odesílatele)

```
1 P0 P1
2
3 receive(&b, 1, 1); receive(&b, 1, 0);
4 send(&a, 1, 1); send(&a, 1, 0);
```

Asymetrický model blokující bafrované komunikace

- Neexistence odpovídajících prostředků pro bafrovanou komunikaci na úrovni komunikační vrstvy.
- Operace send() je blokující nebafrovaná.
- Přijímací proces je přerušen v běhu a zpráva je přijata do bafru, kde čeká, dokud přijímací proces nezavolá odpovídající operaci receive().
- Dedikované vlákno pro obsluhu komunikace.

Neblokující operace

Motivace

• Komunikace, která nezpůsobuje prodlevy.

Neblokující operace

- Volání funkce může skončit dříve, než je to sémanticky bezpečné.
- Existuje funkce na zjištění stavu komunikující operace.
- Program nesmí modifikovat odesílaná data, dokud komunikace neskončí.
- Po dobu trvání komunikace program může vykonávat kód.
- Překrývání výpočtu a komunikace.

HW Realizace

DMA

Přehled komunikačních módů

	Blokující	Neblokující
Bafrované	send skončí jakmile jsou data nakopírována do bafru	send skončí jakmile je ini- cializován DMA přenos
Nebafrované	send skončí až po skončení odpovídajícího receive	send skončí ihned, odešle se pouze požadavek na ko- munikaci
	Sémantiku operací nelze porušit	Korektní dokončení op- erací nutné zjišťovat opakováným dotazováním se

Sekce

Message Passing Interface

Message Passing Interface

- Standardizuje syntax a sémantiku komunikačních primitiv
- Přes 120 knihovních funkcí
- Rozhraní pro C, Fortran
- MPI verze 1.2
- MPI verze 2.0 (Paralelní I/O, C++ rozhraní, ...)
- Existují různé implementace standardu
  - mpich
  - LAM/MPI
  - Open MPI
- http://www.mpi-forum.org/

Minimální použití MPI

MPI funkce	Význam
MPI_Init	Inicializuje MPI
MPI_Finalize	Ukončuje MPI
MPI_Comm_size	Vrací počet participujících procesů
MPI_Comm_rank	Vrací identifikátor volajícího procesu
MPI_Send	Posílá zprávu
MPI_Recv	Přijímá zprávu

- Definice typů a konstant: #include "mpi.h"
- Návratová hodnota při úspěšném volání fce: MPI_SUCCESS
- Kompilace: mpicc, mpiCC, mpiC++
- Spuštění programu: mpirun

Inicializace a ukončení MPI knihovny

Inicializace

- Nastavuje MPI prostředí
- Musí být voláno na všech procesorech
- Musí výt voláno jako první MPI funkce
- argv nesmí být modifikováno před voláním MPI_Init
- MPI_Init(int *argc, char ***argv)

Finalizace

- Ukončuje MPI prostředí
- Musí být voláno na všech procesech
- Nesmí být následováno voláním MPI funkce
- Provádí různé úklidové práce
- int MPI Finalize()

MPI komunikátory

Komunikační domény

- Sdružování participujících procesorů do skupin
- Skupiny se mohou překrývat

Komunikátory

- Proměnné, které uchovávájí komunikační domény
- Typ MPI_Comm
- Jsou argumentem všech komunikačních funkcí MPI
- Defaultní komunikátor: MPT COMM WORLD.

Zjišťování velikosti domény a identifikátoru v rámci domény

- int MPI_Comm_size(MPI_Comm comm, int *size)
- int MPI_Comm_rank(MPI_Comm comm, int *rank)
- rank je identifikátor procesu v dané doméně
- rank číslo v intervalu [0.size-1]

Hello World

```
1
    #include "mpi.h"
2
3
    main (int argc, char *argv[])
4
5
      int npes, myrank;
6
      MPI_Init (&argc, &argv);
8
      MPI_Comm_size(MPI_COMM_WORLD, &npes);
9
      MPI_Comm_rank(MPI_COMM_WORLD, &myrank);
10
11
      printf("Hello World! (%d out of %d)",
12
             myrank, npes);
13
14
      MPI_Finalize():
15
```

Posílání zpráv

- Odešle data odkazovaná pointrem buf
- Na data se nahlíží jako na sekvenci instancí typu datatype
- Odešle se count po sobě jdoucích instancí
- dest je rank adresáta v komunikační doméně určené komunikátorem comm
- tag
  - Přiložená informace typu int v intervalu [0,MPI_TAG_UB]
  - Pro příjemce viditelná bez čtení obsahu zprávy
  - Typicky odlišuje typ zprávy

Korespondece datových typů MPI a C

MPI datový typ	Odpovídající datový typ v C
MPI_CHAR	signed char
MPI_SHORT	signed short int
MPI_INT	signed int
MPI_LONG	signed long int
MPI_UNSIGNED_CHAR	unsigned char
MPI_UNSIGNED_SHORT	unsigned short int
MPI_UNSIGNED	unsigned int
MPI_UNSIGNED_LONG	unsigned long int
MPI_FLOAT	float
MPI_DOUBLE	double
MPI_LONG_DOUBLE	long double
MPI_BYTE	
MPI_PACKED	

Přijímání zpráv

- Přijme zprávu od příjemce s rankem source v komunikační doméně comm s tagem tag
- source může být MPI_ANY_SOURCE
- tag může být MPI_ANY_TAG
- Zpráva uložena na adrese určené pointrem buf
- Velikost bafru je určena hodnotami datatype a count
- Pokud je bafr malý, návratová hodnota bude MPI_ERR_TRUNCATE

Přijímání zpráv – MPI_Status

```
MPI_Status

typedef struct MPI_Status {
  int MPI_SOURCE;
  int MPI_TAG;
```

int MPI_ERROR;

};

- Vhodné zejména v případě příjmu v režimu MPI_ANY_SOURCE nebo MPT ANY TAG
- MPI_Status drží i další informace, například skutečný počet přijatých dat (délka zprávy)

Posílání a přijímání zpráv – sémantika

MPI_Recv

- Volání skončí až jsou data umístěna v bafru
- Blokující receive operace

MPI Send

- MPI standard připouští 2 různé sémantiky
  - 1) Volání skončí až po dokončení odpovídající receive operace
  - 2) Volání skončí jakmile jsou posílaná data zkopírována do bafru
- Změna odesílaných dat je vždy sémanticky bezpečná
- Blokující send operace

Možné důvody uváznutí

- Jiné pořadí zpráv při odesílání a přijímání
- Cyklické posílání a přijímání zpráv (večeřící filozofové)

Současné posílání a přijímání zpráv

MPI_Sendrecv

- Operace pro současné přijímání i odesílání zpráv
- Nenastává cyklické uváznutí
- Bafry pro odesílaná a přijímaná data musí být různé

```
int MPI_Sendrecv (
  void *sendbuf, int sendcount,
  MPI_Datatype senddatatype, int dest, int sendtag,
  void *recvbuf, int recvcount,
  MPI_Datatype recvdatatype,
  int source, int recvtag, MPI_Comm comm,
  MPI_Status *status)
```

Současné posílání a přijímání zpráv – Sendrecv_replace

Problémy MPI_Sendrecv

- Bafry pro odesílaná a přijímaná data zabírají 2x tolik místa
- Složitá manipulace s daty díky 2 různým bafrům

MPI_Sendrecv_replace

 Operace odešle data z bafru a na jejich místo nakopíruje přijatá data

```
int MPI_Sendrecv_replace (
  void *buf, int count,
  MPI_Datatype datatype, int dest, int sendtag,
  int source, int recvtag, MPI_Comm comm,
  MPI_Status *status)
```

Sekce

Neblokující komunikace

Neblokující Send a Receive

MPI_Request

- Identifikátor neblokující komunikační operace
- Potřeba při dotazování se na dokončení operace

Dokončení neblokujících komunikačních operací

- Nulový flag znamená, že operace ještě probíhá
- Při prvním volání po dokončení operace se naplní status, zničí request a flag nastaví na true

- Blokující čekání na dokončení operace
- Po dokončení je request zničen a status naplněn

```
int MPI_Request_free(MPI_Request *request)
```

- Explicitní zničení objektu request
- Nemá vliv na probíhající operaci

Neblokující operace – poznámky

Párování

 Neblokující a blokující send a receive se mohou libovolně kombinovat

Uváznutí

- Neblokující operace řeší většinu problémů s uváznutím
- Neblokující operace mají vyšší paměťové nároky
- Později zahájená neblokující operace může skončit dříve

Sekce

Kolektivní komunikace

Kolektivní operace

- Množina participujících procesů je určena komunikační doménou (MPI_Comm).
- Všechny procesy v doméně musí volat odpovídající MPI funkci.
- Obecně se kolektivní operace nechovají jako bariéry, tj. jeden proces může dokončit volání funkce dříve, než jiný proces vůbec dosáhne místa volání kolektivní operace.
- Forma virtuální synchronizace.
- Nepoužívají tagy (všichni vědí jaká operace se provádí).
- Pokud je nutné specifikovat zdrojový, či cílový process, musí tak učinit všechny participující procesy a jejich volba cílového, či zdrojového procesu musí být shodná.
- MPI podporuje dvě varianty kolektivních operací
  - posílají se stejně velká data (např. MPI_Scatter)
  - posílají se různě velká data (např. MPI_Scatterv)

Bariéra

int MPI_Barrier(MPI_Comm comm)

- Základní synchronizační primitivum.
- Volání funkce skončí pokud všechny participující procesy zavolají MPI_Barrier.
- Není nutné, aby volaná funkce byla "na stejném místě v programu".

Kolektivní komunikační primitiva a MPI

Operace	Jméno MPI funkce
OTA vysílání	MPI_Bcast
ATO redukce	MPI_Reduce
ATA vysílání	$MPI_{-}Allgather$
ATA redukce	$MPI_Reduce_scatter$
Kompletní redukce	$MPI\_Allreduce$
Gather	$MPI_{L}Gather$
Scatter	$MPI\_Scatter$
ATA zosobněná komunikace	$MPI\_Alltoall$

Všesměrové vysílání – OTA

- Rozesílá data uložená v bafru buf procesu source ostatním procesům v doméně comm.
- Kromě buf musí být parametry funkce shodné ve všech participujícíh procesech.
- Parametr buf na ostatních procesech slouží pro identifikaci bafru pro příjem dat.

Redukce

- Data ze sendbuf zkombinována operací op do recvbuf procesu target.
- Všichni participující musí poskytnout recvbuf i když výsledek uložen pouze na procesu target.
- Hodnoty count, datatype, op, target musí být shodné ve všech volajích procesech.
- Možnost definovat vlastní operace typu MPI_Op.

Operátory redukce

Operace	Význam	Datové typy
MPI_MAX	Maximum	C integers and floating points
MPI_MIN	Minimum	C integers and floating points
MPI_SUM	Součet	C integers and floating points
MPI_PROD	Součin	C integers and floating points
$\mathtt{MPI\_LAND}$	Logické AND	C integers
MPI_BAND	Bitové AND	C integers and byte
MPI_LOR	Logické OR	C integers
MPI_BOR	Bitové OR	C integers and byte
MPI_LXOR	Logické XOR	C integers
MPI_BXOR	Bitové XOR	C integers and byte
$\mathtt{MPI\_MAXLOC}$	Maximum a minimální	Datové dvojice
	pozice s maximem	
MPI_MINLOC	Minimum a minimální	Datové dvojice
	pozice s minimem	

Datové páry a Kompletní Redukce

MPI datové páry	C datový typ		
MPI_2INT	int, int		
MPI_SHORT_INT	short, int		
MPI_LONG_INT	long, int		
MPI_LONG_DOUBLE_INT	long double, int		
MPI_FLOAT_INT	float, int		
MPI_DOUBLE_INT	double, int		

Prefixový součet

- Provádí prefixovou redukci.
- Proces s rankem i má ve výsledku hodnotu vzniklou redukcí hodnot procesů s rankem 0 až i včetně.
- Jinak shodné s redukcí.

Gather

- Všichni posílají stejný typ dat.
- Cílový proces obdrží p bafrů seřazených dle ranku odesílatele.
- recvbuf, recvcount, recvbuf platné pouze pro proces s rankem target.
- recvcount je počet odeslaných dat jedním procesem, nikoliv celkový počet přijímaných dat.

Allgather

- Bez určení cílového procesu, výsledek obdrží všichni.
- recvbuf, recvcount, recvdatattype musí být platné pro všechny volající procesy.

Vektorová varianta Gather

- Odesílatelé mohou odesílat různě velká data (různé hodnoty sendcount).
- Pole recvcounts udává, kolik dat bylo přijato od jednotlivých procesů.
- Pole displs udává, kde v bafru recvbuf začínají data od jednotlivých procesů.

Vektorová varianta Allgather

Scatter

Posílá různá data stejné velikosti všem procesům.

• Posílá různá data různé velikosti všem procesům.

Alltoall

- Posílá stejně velké části bafru sendbuf jednotlivým procesům v doméně comm.
- Proces i obdrží část velikosti sendcount, která začíná na pozici sendcount * i.
- Každý proces má v bafru recvbuf na pozici recvcount * i data velikosti recvcount od procesu i.

Vektorová varianta Alltoall

- Pole sdispl určuje, kde začínají v bafru sendbuf data určená jednotlivým procesům.
- Pole sendcounts určuje množství dat odesílaných jednotlivým procesům.
- Pole rdispls a recvcounts udávají stejné infromace pro přijatá data.

Sekce

Skupiny, komunikátory a topologie

Dělení komunikační domény

- Kolektivní operace, musí být volána všemi.
- Parametr color určuje výslednou skupinu/doménu.
- Parametr key určuje rank ve výsledné skupině.
  - Při shodě key rozhoduje původní rank.

Mapování procesů

Nevýhody "ručního" mapování

- Pravidla mapování určena v době kompilace programu.
- Nemusí odpovídat optimálnímu mapování.
- Nevhodné zejména v případech nehomogenního prostředí.

Mapování přes MPI

- Mapování určeno za běhu programu.
- MPI knihovna má k dispozici (alespoň částečnou) informaci o síťovém prostředí (například počet použitých procesorů v jednotlivých participujících uzlech).
- Mapování navrženo s ohledem na minimalizaci ceny komunikace.

Kartézké topologie

```
int MPI_Cart_create (
   MPI_Comm comm_old, int ndims, int *dims,
   int *periods, int reorder, MPI_Comm *comm_cart)
```

- Pokud je v původní doméně comm_old dostatečný počet procesorů, tak vytvoří novou doménu comm_cart s virtuální kartézkou topologií.
- Funkci musí zavolat všechny procesy z domény comm_old.
- Parametry kartézké topologie
  - ndims počet dimenzí
  - dims[] pole rozměrů jednotlivých dimenzích
  - periods [] pole příznaků cyklické uzavřenosti dimenzí
- Příznak reorder značí, že ranky procesů se mají v rámci nové domény vhodně přeuspořádat.
- Nepoužité procesy označeny rankem MPI_COMM_NULL.

Koordináty procesorů v kartézkých topologiích

- Komunikační primitiva vyžadují rank adresáta.
- Překlad z koordinátů (coords[]) do ranku

- Překlad z ranku na koordináty
- maxdims je velikost vstupního pole coords[]

Dělení kartezkých topologií

- Pro dělení kartézkých topologií na topologie s menší dimenzí.
- Pole příznaků keep_dims určuje, zda bude odpovídající dimenze zachována v novém dělení.

Příklad

- Topologie o rozměrech $2 \times 4 \times 7$.
- Hodnotou keep_dims = {true,false,true}.
- Vzniknou 4 nové domény o rozměrech 2 × 7.

Sekce

Případová studie implementace verifikačního nástroje DiVinE

DiVinE-cluster

DiVinE-Cluster

- Softwarový nástroj pro verifikaci protokolů (LTL MC).
- Problém detekce akceptujícího cyklu v grafu.
- Algoritmy paralelně prochází graf konečného automatu.
- Standardní průzkumová dekompozice.

Algoritmus MAP

 Detekuje, zda existuje akceptující vrchol, který je svůj vlastní předchůdce.

Algoritmus OWCTY

- Označuje vrcholy, které nejsou součástí akceptujícího cyklu
  - nemají přímé předchůdce (neleží na cyklu),
  - nemají akceptující předky (neleží na akceptujícím cyklu).

Co bylo špatně

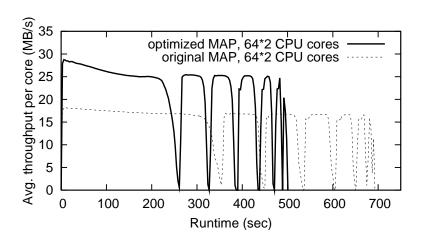
Obecně

 Při testování na standardním ethernetu, na malém počtu počítačů, některé nedokonalosti zůstaly neodhaleny.

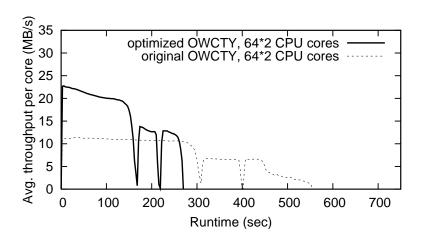
Konkrétní problémy

- Po inicializaci některých počítačů, aktivita těchto počítačů zabránila inicializaci ostatních počítačů – obrovské prodlevy při startu výpočtu.
- Kombinace posílaných zpráv (bufrování na aplikační úrovni)
  - Příliš časté vylívání komunikovali se prázdné buffry.
  - Vylití všech bufferů najednou náhlá velká zátěž sítě (contention).
  - Používání časových známek a vylívání na základě času netriviální režie způsobená ověřováním zda uplynulo dané množství času.
- Příliš časté dotazování se na příchozí zprávy.

Výsledky optimalizací

Výsledky optimalizací

Paralelní výkon nástroje DiVinE

Nodes	Total	Runtime (s)		Efficiency	
	cores	MAP	OWCTY	MAP	OWCTY
1	1	956.8	628.8	100%	100%
16	16	73.9	42.5	81%	92%
16	32	39.4	22.5	76%	87%
16	64	20.6	11.4	73%	86%
64	64	19.5	10.9	77%	90%
64	128	10.8	6.0	69%	82%
64	256	7.4	4.3	51%	57%

Table: Efficiency of MAP and OWCTY

Nepovinný domácí úkol – 3 body

Zadání

- Napište MPI aplikaci, ve které si participující procesy mezi sebou zvolí jednoho velitele.
- Volba musí být realizována pomocí generování náhodných čísel a jejich výměny mezi jednotlivými MPI procesy.
- Při spuštění tato aplikace vypíše autorovo UČO.
- Kód spustitelný a přeložitelný na nymfe50.

Odevzdání

- Termín do 18. 5. 2014 23:59.
- Mailem na adresu xbarnat@fi.muni.cz.
- Příloha IB109_02_učo.tgz.
- Archiv obsahuje sbalený adresář IB109_02_učo.
- Povinně obsahuje Makefile.
- Provedení make uvnitř adresáře přeloží a spustí aplikaci pomocí mpirun/mpiexec.